

Autosnelweg A2

A2

Arnoldstein – Wien

Süd Autobahn

- De A2, ook wel Süd Autobahn is een Autobahn in Oostenrijk.
- De snelweg vormt zowel een noord-zuid als oost-westverbinding vanaf Wien naar de grens met Italië bij Arnoldstein.
- Onderweg doet de snelweg diverse steden aan, waaronder Graz, Klagenfurt en Villach.

Routebeschrijving

- De A2 begint in het zuiden van de Oostenrijkse hoofdstad Wien, waar de A23 overgaat in de A2.
- De snelweg telt hier 2x3 rijstroken en loopt door industrieterreinen.
- Vrij snel volgt het eerste knooppunt, Knoten Vösendorf met de A21 die richting het westen van Oostenrijk loopt, en de S1, de zuidoostelijke bypass van Wien, die aansluiting geeft op de A4 richting Bratislava en Budapest.
- Ten zuiden van dit knooppunt zijn 2x4 rijstroken beschikbaar, wat tot het Knoten Guntramsdorf duurt, waar de A3 afslaat richting Eisenstadt en het Hongaarse Sopron.
- Hierna zijn 2x3 rijstroken beschikbaar, de snelweg loopt pal naar het zuiden, langs de uitlopers van de Alpen.
- Deze corridor is tot Wiener Neustadt enigszins verstedelijkt.
- Bij het Knoten Wiener Neustadt slaat de S4 af, die naar Mattersburg en Sopron en Szombathely in Hongarije loopt.
- Niet ver daarna slaat de S6 bij het Knoten Seebenstein in zuidwestelijke richting af, richting Mürzzuschlag en Bruck an der Mur, de Alpen in.
- De A2 zelf loopt dan nog steeds naar het zuiden, maar stijgt door beboste heuvels, over de uitlopers van de oostelijke Alpen.
- De snelweg slingert hier behoorlijk en kent een aantal tunnels, en stijgt naar zo'n 700 meter hoogte.
- Daarna wordt het gebied weer wat vlakker, maar grotere steden liggen er nog niet op de route.
- De A2 houdt een zuidelijke koers aan tot aan Fürstenfeld, waar in de toekomst de S7 naar de toekomstige Hongaarse M8 moet lopen.

- Bij Fürstenfeld verandert de snelweg radicaal van richting en buigt naar het westen af.
- Dit gebied is heuvelachtig met veel open plekken en kleine beboste heuvels.
- Men bereikt dan de stad Graz, waar een korte inprikker van de A2 de stad in gaat.
- Ten zuidwesten van Graz volgt het knooppunt met de A9, Knoten Graz-West, de snelweg vanaf Wels in het noordwesten van Oostenrijk naar Maribor in Slovenië.
- Ten westen van Graz volgt opnieuw een bochtig en bergachtig stuk snelweg, met diverse korte tunnels.
- De snelweg stijgt hier van 300 naar meer dan 1.000 meter hoogte.
- De snelweg loopt langs de regiostadjes Wolfsberg en Völkermarkt.
- Diverse wegen slaan van de A2 af richting het noorden van Slovenië, maar geen belangrijke transitroutes.
- De snelweg loopt dan langs Klagenfurt, een grotere stad met luchthaven.
- De snelweg ligt hier gedeeltelijk in een tunnel.
- Aan de westzijde van Klagenfurt gaat een inprikker van de A2 vanaf het Knoten Klagenfurt-West de stad binnen, ook bedoeld voor verkeer richting de Loiblpass. De snelweg loopt dan langs de Wörthersee, een langwerpige meer.
- Niet veel verder naar het westen volgt de stad Villach, de laatste grotere stad voor de grens met Italië.
- Men kruist hier de A10 uit Salzburg bij het Knoten Villach, die overgaat in de A11 richting Ljubljana.
- De omgeving wordt daarna een stuk bergachtig met veel hogere bergen dan eerder op de route.
- De snelweg loopt door een smal dal, en op 650 meter hoogte volgt de grensovergang Arnoldstein.
- De Italiaanse A23 gaat dan verder naar Udine en Venezia.

Totaal 377 km Lang

   → Údine
--

366 Arnoldstein	2
---	--

364 Gailtal	2
---	--

353 Villach-Warmbad	2
---	--

347 Villach-Faaker See	2
--	--

345 Knoten Villach	10	→ Salzburg	2
	11	→ Karawankentunnel (SLO)	

Villach ± 55.000 inwoners

- Deze tweede stad van Karinthië is Oostenrijks poort naar het zuiden.
- Hier kruisen de internationale spoorlijnen Wenen -Venetië en Salzburg - Belgrado elkaar evenals de Südbahn (vanuit Wenen) en de Tauernautobahn (vanuit Salzburg, A10).
- Villach wordt omsloten door de Villacher Alpen met de Dobratsch (2166 m) in het westen, de Karawanken met de Mittagskogel (2143 m) in het zuiden, en de Gerlitzen (1909 m) in het noorden.
- De gunstige ligging in het Drautal trok de Romeinen, die als eersten een brug over de rivier aanlegden, ongeveer op de hoogte van de huidige.
- De nederzetting ontwikkelde zich al snel tot een handelsstad (stadsrecht 1240) van betekenis, waarbij de opkomst van Venetië zeker een rol heeft gespeeld.
- De handel werd in 1348 wreed verstoord doordat de Dobratsch in tweeën spleet en Villach en omstreken onder het vallend gesteente bedolf.
- Als gevolg van latere oorlogen, stadsbranden en tot overmaat van ramp nog een aardbeving in 1690 had Villach veel te lijden.
- Maar het meest had de stad te lijden van de bombardementen in WO II, de historische binnenstad is in de jaren 1942-1945 zwaar gebombardeerd door geallieerde luchteskaders, als belangrijk strategisch verkeersknooppunt, tussen de Balkan, Italië en Duitsland.

341 Wernberg	2
--	--

335 Velden-West	2
---	--

332 Velden-Ost	2
--	--

Velden ± 8500 inwoners.

- Velden ligt in het midden van Karinthië aan de Worther See.
- Deze plaats wordt ook wel het beroemdste toeristenoord van Karinthië genoemd.
- Het kasteel Schloss am Worther See wordt gebruikt in een televisieserie en is gebouwd in de 16de eeuw en verbouwd in het jaar 1920.
- Verder zijn er nog vele andere villa te zien in Velden, maar ook casino's, een golfterrein, restaurants, hotels en discotheken.
- De mooiste restaurants en hotels vind je aan de oever van de Worther See

328 Pörtschach-West	2
---	--

323 Pörtschach-Ost	2
--	--

Portschach ± 2600 inwoners.

- Portschach ligt in het midden van Karinthië aan de blauwe Worther See.
- Deze plaats is een bekende toeristenplaats.
- Aan het eind van de 19de eeuw kwamen mensen van adel hiernaar toe.
- Hierdoor werden vele villa's gebouwd en tijdens de zomers is Portschach erg druk.
- Aan de Worther See bevindt zich een strandbad met vele faciliteiten en in de avond kan men naar de vele disco's en bars gaan.

320 Krumpendorf-West	2
--	--

317 Knoten Klagenfurt-West		→	2
		→	

308 Flughafen Klagenfurt

2

- Luchthaven Klagenfurt (IATA:KLU, ICAO LOWK) is een kleine internationale luchthaven in de provincie Karinthië, Oostenrijk.
- Het ligt in de gemeente Annabichl, 3 km van het centrum van Klagenfurt.
- De luchthaven is bereikbaar met de shuttle bus of de gewone bus vanaf het station van Klagenfurt.

Geschiedenis

- In 1905 waren Georg Cunt van Khevenhüller van het Hochosterwitz kasteel en in 1907 Jozef Sablatnig de eerste mannen die over deze streek vlogen.
- In de eerste en tweede wereldoorlog diende deze luchthaven als militair vliegveld, omdat het in 1924 was opgericht als militair vliegveld.
- De officiële opening van het vliegveld op 17 mei 1925, was een grote gebeurtenis voor niet alleen Klagenfurt maar ook de hele provincie Carinthia.
- In 1929 had de pilotenheld, Julius Fedrigoni Edler von Etschthal, de functie om dit vliegveld te bewaken.
- In de jaren 1926 tot 1938 vlogen zeven luchtvaartmaatschappijen vanaf Klagenfurt.
- Landen zoals Duitsland, Italië, Slovenië en natuurlijk regionale vluchten naar andere steden in Oostenrijk waren verbonden met Klagenfurt.
- Na 1950 was de luchthaven verbonden met landen zoals Brazilië, Israël, Venezuela, Nederland, Duitsland, Groot-Brittannië en anderen.
- Dezer dagen is de luchthaven niet zo belangrijk meer als vroeger.
- De meeste vluchten gaan nu via Wenen, Innsbruck, Salzburg en Linz.

Alternatieve namen voor deze luchthaven zijn:

- Alpe-Adria-Airport en
- Airport Klagenfurt/Wörthersee

305 Klagenfurt-Ost

2

Klagenfurt ± 100.000 inwoners.

- De hoofdstad van Karinthië ligt in het wijde, zonnige dal van de rivier de Glan.
- In het noorden wordt de stad omsloten door de uitlopers van de Oost-Alpen en in het westen door de Wörther See.
- Aan de zuidzijde, ter weerszijden van Viktring, rijst de beboste keten van de Sattnitz op met daarachter de donkere Karawanken.
- Van het centrum naar de Wörther See loopt het Lendkanal, dat in 1527 werd aangelegd om de stadsgrachten van water te voorzien.
- Aan beide zijden van dit kanaal strekt zich het moderne, westelijke stadsdeel Klagenfurt-See, het drukste en grootste strandbad van Oostenrijk.
- Het heeft een camping en restaurants, alsmede een waterskischool, een jachthaven en een steiger voor rondvaartboten over de Wörther See.
- Daarnaast vindt u bij het meer ook het Europapark met Minimundus.

Geschiedenis

- De naam Klagenfurt is afgeleid van 'fort', een doorwaadbare plaats in de rivier, 'klagen' zou het jammeren van de bevolking na een overstroming van de Glan kunnen voorstellen.
- In de 12de eeuw heerste over een deel van Karinthië het adellijke geslacht Von Spanheim.
- Hertog Hermann stichtte in 1171 op een doorwaadbare plaats in de Glan de marktplaats Chlagenvurt.
- De werkelijke stichter van Klagenfurt was zijn zoon Bernhard (1202-1256), die een handelsnederzetting liet verrijzen (1338 stadsrechten).
- In 1514 brandde de stad volledig af; dit was niet de eerste brand en het zou ook niet de laatste zijn.
- Bovendien rukten de Turken op en de boeren, die het protestantisme hadden aangenomen, kwamen in opstand tegen het centrale katholieke gezag.
- De toenmalige hoofdstad van Karinthië, St. Veit an der Glan, nam het op voor de boeren.

- De verbolgen keizer Maximiliaan I verhief Klagenfurt daarop in 1518 tot hoofdstad van Karinthië en schonk de stad in particulier eigendom aan de standen: de kerk en de adel (tot 1848).
- Deze uitzonderlijke daad is door geen enkele keizer herhaald. Bij de wederopbouw kreeg het centrum, met nu als kern de Neuer Platz, een nagenoeg vierkante vorm.
- De hieromheen door de Italiaanse bouwmeester Domenico dell'Allio gecreëerde stadswallen (iedere zijde 750 m lang) moesten na het beleg van de Fransen in 1809 gesloopt worden.
- Hun loop is nog terug te vinden in de vier straten die met Ring worden aangeduid: St. Veiter, Völkermarkter, Viktringer en Villacher Ring.
- Klagenfurt mocht dan hoofdstad van Karinthië zijn, het werd nooit de residentie van een vorst.
- Alleen de bisschop van Gurk verplaatste zijn bisschopszetel naar Klagenfurt in 1787.
- De Joegoslavische bezetting van de stad in 1919-1920 en de aanwezigheid van Tito's partizanen in 1945 waren memorabele dagen voor een geplaagde stad, die in veel mindere mate in de oorlogsjaren het doelwit was van geallieerde luchtaanvallen dan Villach.
- De Kärntner hoofdstad kreeg in de jaren '70 een eigen universiteit.

298 Grafenstein

2

288 Völkermarkt-West

2

278 Völkermarkt-Ost

2

273 Griffen

2

264 St. Andrä

2

255 Wolfsberg-Süd

2

252 Wolfsberg-Nord	2
--	--

Wolfsberg ± 25.366 inwoners.

- Hier is tevens de zetel van het district Wolfsberg.
- Wolfsberg werd voor het eerst in 1007 vermeld en verwierf in 1331 stadsrechten van bisschop Werntho van Bamberg.
- In Wolfsberg ligt het gelijknamige kasteel, dat boven de stad ligt.
- Het bevond zich sinds de 11de eeuw in het bezit van het bisdom Bamberg en werd in 1846 aan graaf Hugo Henckel von Donnersmarck verkocht.
- De graaf vernieuwde het kasteel in Engelse Tudor-stijl.

241 Bad St. Leonhard	2
--	--

231 Packsattel	2
--	--

224 Modriach	2
---	--

207 Steinberg	2
---	--

200 Mooskirchen	2
---	--

194 Lieboch	2
---	--

188 Unterpremstätten	2
--	--

185 Knoten Graz-West	9	→ Voralpenkreuz	2
		→ Spielfeld (SLO)	

183 Graz-Flughafen	2
---	--

- Luchthaven Graz (IATA: GRZ, ICAO LOWG), ook bekend als **Thalerhof** is de luchthaven van Graz.

Geschiedenis

- De bouw van de luchthaven begon in 1913 met de bouw van een grasbaan en wat hangars, de eerste vlucht was in 1914.
- De eerste commerciële vlucht in Oostenrijk, in 1925, had de route Wenen-Graz-Klagenfurt, in 1937 begon de bouw van een terminal en kon de luchthaven zijn eerste passagiers opschrijven.
- Aan het eind van de Tweede Wereldoorlog werd Oostenrijk verboden om van een vloot gebruik te maken.
- Na de heropening van de Oostenrijkse luchtruim, in 1951, werd een nieuwe betonnen baan van 1500 meter gebouwd, deze startbaan werd verlengd naar 2000 meter in 1962, in 1969 werd de startbaan opnieuw verlengd, ditmaal naar 2500 meter, de laatste verlenging was in 1998, de startbaan werd toen naar 3000 meter verlengd.
- Het netwerk van de luchthaven groeide sloom en de eerste internationale vlucht, naar Frankfurt, begon in 1966.
- De bouw van een moderne, nieuwe terminal begon snel.
- Speciale gebeurtenissen van de luchthaven waren de landing van de Concorde in 1981 en de landing van een boeing 747 op de 70ste verjaardag van de luchthaven.
- Tien jaar later werd een nieuw gebouw gebouwd die een capaciteit van 750.000 passagiers per jaar aankon.

179 Knoten Graz-Ost	2	→ →	2
---	--	--------	--

Graz

- Deze hoofdstad van het Bundesland Steiermark ligt aan weerszijden van de rivier de Mur en wordt in het noorden en westen door de uitlopers van de Oost-Alpen omsloten.
- Met een inwonertal van zo'n 238.000 is het na Wenen de tweede stad van Oostenrijk.
- Graz is een stad van onderwijs, handel en industrie, de zetel van het Bundesland Steiermark en van de bisschop.
- De meeste bezienswaardigheden liggen op de oostelijke oever van de Mur rondom de begroeide rots de Schloßberg.
- Dit centrum, de Altstadt, biedt een keur aan historische gebouwen, een tastbare herinnering aan een rijk verleden.
- Het karakter van het oude stadshart is nog volledig intact gebleven: smalle, -middeleeuwse straatjes, renaissancehuizen, barokke paleizen, gotische hallenkerken - kortom een mengelmoes aan bouwstijlen - bieden een bont geheel.

169 Laßnitzhöhe	2
---	--

161 Gleisdorf-West	2
--	--

157 Gleisdorf-Süd	2
---	--

150 Sinabelkirchen	2
--	--

138 Ilz-Fürstenfeld

2

Door het dal van de Ilz, Feistritz en Lafnitz

- Van Großwilfersdorf voert een binnenweg door het dal van de Ilz en de Feistritz naar het dorp Ilz (300 m, 1200 inwoners).
- Vlakbij staat het sierlijke 17de eeuwse Schloß Kalsdorf.
- Het gehucht **Obgrün bei Hainersdorf** heeft zowaar een tabaksmuseum.
- De druif is daar vervangen door de tabaksplant die weer plaats moet maken voor de bossen op de bergen.
- Zij zetten zich naar het oosten toe voort tot aan **Burgau** (275 m, 1080 inwoners) in het Lafnitztal.
- In dit dorp ten noorden van Fürstenfeld is het gemeentehuis gevestigd in het aardige 17de eeuwse Schloß Burgau.
- Ten noorden van Burgau kunt u roeien op en zwemmen en hengelen in de Große Neudauer Teich en de Fuchsschweif Teich (vossestaartplas).
- Als u er langs loopt merkt u dat dit meer qua vorm op een vossentaart lijkt.

126 Sebersdorf

2

115 Hartberg

2

111 Lafnitztal

2

100 Pinkafeld

2

95 Pinggau

2

87 Schäßfern

2

81 Aspang-Markt

2

80 Zöbern

2

Zöbern ± 1500 inwoners.

76 Krumbach	2
---	--

69 Edlitz	2
---	--

66 Grimmenstein	2
---	--

57 Knoten Seebenstein	S6	→ Seebenstein	2
		→ St. Michael	

47 Knoten Wiener Neustadt	S4	→ Mattersburg	2
		Wiener Neustadt	

44 Wiener Neustadt-West	2
---	--

29 Leobersdorf	2
--	--

26 Kottingbrunn	2
---	--

22 Baden

2

Baden ± 28.000 inwoners

- Een deftig mondain aandoend stadje, zeer bekend als bad- en congres plaats.
- Het ligt te midden van wijngaarden, dus ook hier kunt u 'zum Heurigen'.
- Aan de westzijde van Baden wordt het dal van de Schwechat overspannen door een groot viaduct waarover de waterleiding naar Wenen loopt.
- Hier dichtbij ligt het beroemde openlucht-thermaalstrandbad, dat aan 10.000 bezoekers plaats biedt.
- Het is geopend van begin mei tot laat inde herfst; er zijn verscheidene bassins, waarvan twee met thermaalwater van 33 ° C; springtoren, café-restaurant, tafeltennis, verhuur van ligstoelen.
- In Baden stroomt door vijftien bronnen water omhoog, waarvan de temperatuur ongeveer 36 ° C is.
- Zij leveren dagelijks 6,5 miljoen liter zwavelhoudend water (officiële naam: Muriatisch sulfatische zwavelthermen), dat vooral genezend werkt bij reumatische aandoeningen.
- Van de geneeskracht der bronnen werd al door de Romeinen geprofiteerd (Römerquelle in het Kurpark).
- Even ten noorden van het thermaal strandbad ligt aan de Schlossgasse het voormalige kasteel Weikersdorf, dat na een grondige restauratie nu als hotel in gebruik is.
- Behalve het thermaalstrandbad is er ook nog een mineraalzwembad in de Marchetstrasse (op nr. 13).
- In het slotpark bevindt zich het Kurmittelhaus, een overdekt thermaalbad met hypermoderne voorzieningen.
- In het centrum van het oude stadsdeel heerst een gezellig sfeertje, het is er goed toeven.
- Vele beroemdheden kwamen er graag, zij vestigden zich er of bezochten het.
- We noemen o.a. Beethoven, Mozart, Johann Strauss, Schubert, Liszt en Grillparzer, op nr. 10 in de Rathausgasse staat het 'Raus der Neunten Symphonie', het woonhuis van Beethoven.

19 **Traiskirchen**

2

Traiskirchen ± 15.700 inwoners.

- Binnen de gemeentegrenzen is een asielzoekerscentrum dat in Oostenrijk en
- Duitsland zeer bekend is.

14   **Knoten Guntramsdorf**

3

→ **Guntramsdorf**
Wulkaprodersdorf

2

11 **Industriezentrum Niederösterreich**

2

9 **Wiener Neudorf**

2

Wiener-Neudorf ± 8400 inwoners

7 Mödling

2

Mödling ± 19.000 inwoners

- Door de mooie ligging was en is Mödling een geliefde verblijfplaats.
- De Mödlingbach breekt hier door de kalkrotsen heen en stroomt dan het Wiener Becken in.
- Wandelingen kunt u maken in de aardige omgeving met zijn wijngaarden en pijnboombossen.
- Mödling, door de inwoners zelf 'Parel van het Wienerwald' genoemd, was verblijfplaats van beroemdheden als Beethoven, Schubert, Grillparzer, Wagner, Wildberg en Schönberg.
- Bij het voetgangersgebied in het centrum staat het uit 1548 daterende renaissancistische stadhuis.
- Het zou zo als voorbeeld kunnen dienen voor een modelbouwdoos.
- In de aangrenzende Herzogstrasse en Pfarrgasse staat een aantal renaissancistische huizen en enkele huizen in biedermeierstijl.
- Voor het stadhuis staande ziet u rechts de hooggelegen laatgotische Othmarkirche uit de 15de eeuw.
- Het romaanse knekelhuis met muurschilderingen is 13de eeuw.
- In het stedelijk museum (Museumplatz-Hauptstrasse) vindt u o.a. voorwerpen uit de 'Goldenen' Stiege; een punt in de omgeving waar veel is opgegraven.
- Het huis aan de Hauptstrasse 79 was in 1818 en 1819 de woning van Beethoven; zijn werkkamer is na afspraak te bezichtigen.
- Hier schreef hij zijn bekende Missa Solemnis.
- Ten westen van Mödling op de Kalenderberg liggen twee namaak-ruïnes, de Schwarzer Turm en de Pfefferbüchsel.
- Iets noordelijker komt u een amfitheater en het slot Liechtenstein tegen.
- Het complex bestaat uit een zeer merkwaardige vesting, gelegen op een smalle bergrug, en uit een eertijds door de vorsten van Liechtenstein bewoond slot, dat rond 1821 in classicistische stijl werd verbouwd.
- Zuidelijker, links van de weg naar Heiligenkreuz, bevindt zich de ruïne van het kasteel Mödling waarin de beroemde middeleeuwer Walther von der Vogelweide eens zijn onvergetelijke stukken componeerde.

4 Knoten Vösendorf	21	→ Steinhäusl	2
		→ Vösendorf	

2 Knoten Inzersdorf-Süd	23	→ Wien	2
		→ Wien	

0 Knoten Inzersdorf-West	23	→ Wien	2
		→ Wien	

Wenen

Een oude stijlvolle stad

- Het is beslist niet moeilijk om de hoofdstad van Oostenrijk een beetje te leren kennen.
- De belangrijkste bezienswaardigheden liggen er vrij dicht bij elkaar en als dat niet het geval is, bestaat er altijd wel gelegenheid per metro, tram of bus vlak voor of in ieder geval in de buurt van de deur te worden afgezet.
- Bovendien zijn de taxistandplaatsen in Wenen niet te tellen.
- De meeste voor de toerist interessante zaken bevinden zich, zoals gezegd, dicht bij elkaar en wel in het 1ste Bezirk, één van de 23 wijken waarin Wenen is opgedeeld.
- En nu we toch in de cijfers en feiten zitten: Wenen is behalve hoofdstad ook het 9de Bundesland van Oostenrijk.
- De stad telt ruim 1,5 miljoen inwoners, die, als ze allemaal aanwezig zijn, verspreid zijn over een oppervlakte van 415 km².
- Het hoogste punt van het stadsgebied is de Hermannskogel van 542 m terwijl het stadscentrum zich 171 m boven het zeeniveau bevindt.
- De oude stijlvolle stad, die bijzonder in trek is voor het houden van congressen, is de zetel van enkele belangrijke VN-afdelingen.

De sfeer van vroeger

- Van het grote aantal inwoners zult u weinig merken.
- Torenflats staan erin Wenen, zeker in het gebied waar de toerist pleegt te komen, nauwelijks of helemaal niet en ook het verkeer gedraagt zich er bepaald niet zoals in Parijs of Londen.
- Het jachtige van die westerse wereldsteden treft u misschien alleen aan bij groepen toeristen die in ijlt tempo zoveel mogelijk van het Weense stadsschoon willen snoepen.

- Majestueuze paleizen, schitterende beeldengroepen en weelderige tuinen Wenen is er vol van.
- Ze zorgen voor een sfeer die je niet verwacht in een wereldstad van deze tijd.
- Het lijkt heimwee, verlangen naar vroeger tijden vol keizerlijke pracht en praal, met pompeuze opera-uitvoeringen en vrolijke operettes, naar muziek van Strauss en al die andere componisten die hier eens leefden, werkten en stierven.
- Maar als je met de Weners in gesprek raakt, blijkt al gauw dat slechts een enkeling die tijd terug zou willen.
- Men is blij met het verleden en denkt er glimlachend aan; maar terug, néé...
- Vooral in de parken waar de oude keizersstad zo ruim mee is bedeed, heerst die sfeer van vroeger.